

Zespół kontrolny nie uznał ww. wyjaśnień ponieważ zgodnie z art. 99 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1438 ze zm.) „Poborca skarbowy zamieszcza w protokole zajęcia opis każdej zajętej ruchomości według cech jej właściwych (...)”.

Ponadto zespół kontrolny w dniu 03.06.2020 r. dokonał oględzin ruchomości zajętych w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym w stosunku do firmy - oraz w postępowaniu zabezpieczającym prowadzonym w stosunku do pana . W wyniku oględzin dokonanych w miejscowości , ul. oraz , ul. stwierdzono używane, częściowo niekompletne i uszkodzone samochody osobowe różnych marek. Na pojazdach nie stwierdzono znaków ujawniających na zewnątrz ich zajęcie. Szczegółowy opis wyniku oględzin przedstawiono w dwóch protokołach sporządzonych w dniu 10.06.2020 r.

(dowód akta kontroli str.: 17 - 66)

Metoda doboru oraz podanie próby spraw do kontroli

Kontrolą objęto akta wszystkich kontrolowanych spraw.

Sposób sprawowania kontroli funkcjonalnej w zakresie objętym kontrolą

W Pierwszym Urzędzie Skarbowym w Częstochowie w kontrolowanym okresie obowiązywały następujące dokumenty prawa wewnętrznego dotyczące sprawowania kontroli funkcjonalnej:

- Zarządzenie Nr 153/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z dnia 10 października 2017 r. w sprawie prowadzenia kontroli funkcjonalnej;
- Zarządzenie Nr 3/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z dnia 18 stycznia 2019 r. w sprawie organizacji systemu kontroli sprawowanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące kierownicze stanowiska w Izbie Administracji Skarbowej w Katowicach i podległych urzędach;
- Decyzja Nr 2/2017 Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Częstochowie z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie określenia zakresu, katalogu i częstotliwości czynności kontrolnych w ramach kontroli funkcjonalnej sprawowanej w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w Częstochowie na rok 2018;
- Procedury sprawowania kontroli funkcjonalnej w Pionie Poboru i Egzekucji Pierwszego Urzędu Skarbowego w Częstochowie (UNP 2409-19-001272) z dnia 20.02.2019 r.;
- Procedury sprawowania kontroli funkcjonalnej w Dziale Egzekucji Administracyjnej z dnia 28.02.2019 r.

Sposób sprawowania kontroli funkcjonalnej przez Zastępcę Naczelnika (ZN2) pana Andrzeja Biernata.

Zgodnie z postanowieniami ww. Decyzji Nr 2/2017:

Zastępcę Naczelnika nadzorujący Pion Poboru i Egzekucji zobowiązany był w 2018 r. do wykonania nie rzadziej niż raz na półrocze kontroli funkcjonalnej w następujących katalogach czynności:

- podpisywanie pism „z upoważnienia Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Częstochowie”, zgodnie z udzielonymi upoważnieniami;
- prawidłowość, w tym terminowość załatwiania spraw w okresie kontrolowanym.

Natomiast zgodnie z ww. Procedurą sprawowania kontroli funkcjonalnej w Pionie Poboru i Egzekucji Pierwszego Urzędu Skarbowego w Częstochowie, Zastępca Naczelnika zobowiązany jest od 2019 r. do wykonywania kontroli funkcjonalnej w następujących obszarach:

- terminowość załatwiania spraw w tym wszczynanie postępowań egzekucyjnych, wystawianie upomnień, dokonywanie zwrotów;
- podpisywanie pism „z upoważnienia Naczelnika PUS w Częstochowie”, zgodnie z udzielonymi upoważnieniami;
- prawidłowość prowadzenia spraw i postępowań z zakresu działania komórki SEW, SEE i SER;
- przestrzeganie przepisów o tajemnicy skarbowej.

Analizą objęto Informację o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej za II półrocze 2018 r. oraz notatki służbowe sporządzone przez Zastępcę Naczelnika nadzorującego Pion Poboru i Egzekucji w 2019 r.

Z wyżej wymienionej Informacji wynika, iż Zastępca Naczelnika w dniu 31.12.2018 r. przeprowadził w Pionie ZN2 kontrolę z zakresu: terminowości wszczynania postępowań egzekucyjnych na podstawie TW o kodzie SM. Kontrolami objęto okres II półrocza 2018 r. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie sporządzono zaleceń pokontrolnych. W Informacji stwierdzono brak zapisu dotyczącego kontroli wykonanej w zakresie: podpisywanie pism „z upoważnienia Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Częstochowie”, zgodnie z udzielonymi upoważnieniami. Ze złożonego wyjaśnienia wynika, że kontrola taka dokonywana jest codziennie, we wszystkich sprawach jakie Zastępca Naczelnika codziennie analizuje.

(dowód: akta kontroli str.: 248)

Uwaga:

- Zastępca Naczelnika ZN2 nie udokumentował przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej w zakresie: podpisywanie pism „z upoważnienia Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Częstochowie”.

Zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 1 Zarządzenia Nr 153/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z dnia 10 października 2017 r. w sprawie prowadzenia kontroli funkcjonalnej, dokumentowanie przeprowadzonych czynności kontroli funkcjonalnej następowało z wykorzystaniem załącznika nr 1 „Informacja o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej”.

Z Notatek służbowych sporządzonych za okres I i II półrocze 2019 r. wynika, iż Zastępca Naczelnika przeprowadził w dniach 01.07.2019 r. oraz 07.01.2020 r. kontrolę funkcjonalną w pionie ZN2 we wszystkich zakresach wymienionych ww. Procedurze. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono zastrzeżeń.

Sposób sprawowania kontroli funkcjonalnej przez Kierownika Działu Egzekucji Administracyjnej (SEE) pana

Zgodnie z postanowieniami ww. Decyzji Nr 2/2017:

Kierownik Działu Egzekucji Administracyjnej zobowiązany był do wykonania nie rzadziej niż raz na półrocze kontroli funkcjonalnej w następujących katalogach czynności:

- podpisywanie pism „z upoważnienia Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Częstochowie”, zgodnie z udzielonymi upoważnieniami;
- prawidłowość, w tym terminowość załatwiania spraw w okresie kontrolowanym;
- terminowość przekazywania spraw do załatwienia zgodnie z właściwością w okresie kontrolowanym;

- prawidłowość, w tym terminowość wprowadzania i załatwiania danych w aplikacjach komputerowych (użytkowanych w komórce organizacyjnej) zgodnie z nadanymi uprawnieniami.

Natomiast zgodnie z ww. Procedurą sprawowania kontroli funkcjonalnej w Dziale Egzekucji Administracyjnej z dnia 28.02.2019 r. Kierownik Działu zobowiązany jest do wykonania kontroli funkcjonalnej w następujących obszarach:

- prowadzenie postępowań egzekucyjnych i zabezpieczających oraz sposoby ich zakończenia;
- sprawność wszczynania postępowań egzekucyjnych;
- prawidłowość i terminowość realizacji przedzielanych wniosków;
- podpisywanie pism „Z upoważnienia Naczelnika Urzędu Skarbowego”;
- prawidłowość naliczania wynagrodzenia prowizyjnego.

Analizą objęto Informacje o przeprowadzonych kontrolach funkcjonalnych sporządzone przez Kierownika Działu Egzekucji Administracyjnej za II półrocze 2018 r. oraz za I i II półrocze 2019r.

Ze sporządzonej za okres II półrocza 2018 r. Informacji wynika, iż Kierownik SEE w dniu 27.12.2018 r. przeprowadził kontrolę z zakresu:

- prawidłowość, w tym terminowość realizacji zadań w zakresie umarzania postępowań egzekucyjnych w trybie art. 59 § 2 (umorzenie bezskuteczność egzekucji);
- prawidłowość w tym terminowość wprowadzania i zatwierdzania ww. danych w aplikacjach Egapoltax;
- podpisywanie pism z upoważnienia Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Częstochowie zgodnie z udzielonymi upoważnieniami.

Kontrolami objęto okres II półrocza 2018 r. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie sporządzono zaleceń pokontrolnych. Z wyjaśnień złożonych przez Kierownika SEE wynika, że w sporządzonej Informacji nie ujęto wyników kontroli przeprowadzonej w obszarze: terminowość przekazywania spraw do załatwienia zgodnie z właściwością w okresie kontrolowanym, zgodnie z udzielonymi upoważnieniami, jednakże zakres ten był poddawany bieżącej analizie na podstawie danych z Biblioteki Akt.

(dowód: akta kontroli str.: 263, 264)

Uwaga:

- Kierownik Działu SEE nie udokumentował przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej w zakresie: terminowość przekazywania spraw do załatwienia zgodnie z właściwością w okresie kontrolowanym, zgodnie z udzielonymi upoważnieniami.

Zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 1 Zarządzenia Nr 153/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z dnia 10 października 2017 r. w sprawie prowadzenia kontroli funkcjonalnej, dokumentowanie przeprowadzonych czynności kontroli funkcjonalnej następowało z wykorzystaniem załącznika nr 1 „Informacja o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej”.

Z Informacji sporządzonych za okres I i II półrocze 2019 r. wynika, że kierownik SEE w dniach 14.06.2019 r. oraz 30.12.2019 r. przeprowadził kontrolę funkcjonalną w następujących zakresach:

- prowadzenie postępowań egzekucyjnych i zabezpieczających oraz sposoby ich zakończenia;
- podpisywanie pism „Z upoważnienia Naczelnika Urzędu Skarbowego”.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w ww. zakresach nie stwierdzono uchybień oraz nieprawidłowości. Z uwagi na zaakceptowany przez Zastępcę Naczelnika sposób

dokumentowania przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej w pozostałych trzech obszarach (np.: adnotacja na zestawieniu uzyskanych kwot) zespół kontrolny odstąpił od ich sprawdzenia.

III. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta oraz przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

Biorąc pod uwagę zgromadzone w toku kontroli dowody działalności kontrolowanej jednostki w zakresie prawidłowości wykonania czynności dotyczących zaęcia samochodów w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym w stosunku do firmy oraz w postępowaniu zabezpieczającym prowadzonym w stosunku do pana , oceniam negatywnie.

Na ww. ocenę miały wpływ następujące ustalenia:

- niewywiązanie się organu egzekucyjnego z obowiązków dozoru, co skutkowało usunięciem spod dozoru samochodów osobowych zajętych w postępowaniu egzekucyjnym (stwierdzonym w dniu 12.03.2020 r.) oraz kradzieżą części samochodowych wymontowanych z zajętych pojazdów, ujawnioną w dniu 18.05.2020 r. W konsekwencji powyższego kwota, która zostanie uzyskana z licytacji zajętych ruchomości w mniejszym stopniu zaspokoi roszczenia wierzyciela;
- przejęcie przez organ egzekucyjny od pana , ul. , dozoru nad zajętymi ruchomościami w miejscowości , ul. , bez możliwości jego faktycznego sprawowania;
- niesporządzenie Protokołu odbioru ruchomości w związku z odebraniem panu , ul. , dozoru nad zajętymi pojazdami, co doprowadziło do przejęcia odpowiedzialności przez organ egzekucyjny za zajęte samochody osobowe w sytuacji, w której nieznana była ich ilość i stan techniczny. W wyniku przyjętego sposobu postępowania nie można jednoznacznie określić daty usunięcia spod dozoru samochodów osobowych stwierdzonego w dniu 12.03.2020 r.;
- nieprawidłowy sposób ustalenia właściciela posesji znajdującej się w miejscowości , ul. . Przyjęty tryb postępowania doprowadził do kilkudniowej zwłoki w podejmowaniu działań zmierzających do ustalenia nowego dozorcę zajętych ruchomości, który ostatecznie nie został ustanowiony w związku ze stwierdzonym usunięciem pojazdów;
- zastosowanie niewystarczających środków dozoru w stosunku do zajętych ruchomości znajdujących się w miejscowości , ul. , po stwierdzonym w dniu 12.03.2020 r. usunięciu zajętych pojazdów. Skutkiem przyjętych rozwiązań było zabezpieczenie dozorowanych pojazdów w sposób niedostateczny;
- niezawiadomienie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach o stwierdzonym w dniu 12.03.2020 r. usunięciu pojazdów samochodowych będących pod dozorem organu egzekucyjnego, które winny znajdować się na terenie w miejscowości , ul. . Nieprzekazanie powyższej informacji skutkowało niepodjęciem odpowiednich działań przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach;

- zwolnienie pana [imię] z obowiązku dozorey wszystkich ruchomości (szt.) zajętych w dniu 12.09.2018 r. w miejscowości [miejscowość], ul. [ulica], pomimo wyłączenia spod egzekucji postanowieniem nr [nr] z dnia 07.11.2019 r. samochodów osobowych. W związku z powyższym postanowienie z dnia 20.01.2020 r. zostało sporządzone w sposób nierzetelny;
- doreczenie adresatowi (do rąk własnych) w dniu 03.03.2020 r. postanowienia nr [nr] z dnia 20.01.2020 r., pomimo skutecznego doręczenia przedmiotowego pisma w trybie zastępczym w dniu 17.02.2020 r. Przyjęcie powyższego sposobu postępowania może rodzić przekonanie u adresata postanowienia, iż został on zwolniony z funkcji dozorey dopiero z dniem 03.03.2020 r.;
- sporządzenie Protokołów zajęcia ruchomości w nieprawidłowy sposób (uwzględnienie jednego samochodu w dwóch Protokołach zajęcia, nieuwzględnienie jednego samochodu znajdującego się w chwili zajęcia w miejscowości [miejscowość], ul. [ulica]). Ponadto w sporządzonych dokumentach nie zawarto pełnego opisu zajętych samochodów, jak również informacji o wszystkich osobach uczestniczących w zajęciu ruchomości. Sporządzenie Protokołów w sposób nierzetelny skutkuje brakiem pewności co do ilości zajętych pojazdów oraz stanu technicznego w jakim się znajdowały w chwili zajęcia i przekazania pod dozór;
- nieumieszczenie na zajętych (niezarejestrowanych) ruchomościach znaków ujawniających na zewnątrz ich zajęcie, co doprowadziło do sytuacji, w której zajęte samochody osobowe nie były oznaczone jako ruchomości objęte dozorem;
- w trakcie zabezpieczenia ruchomości w związku z Postanowieniem o zabezpieczeniu majątkowym ponownie nie umieszczono na zajętych ruchomościach znaków ujawniających na zewnątrz ich zajęcie, a w sporządzonych Protokołach zabezpieczenia ruchomości nie zamieszczono ich pełnego opisu.

Ponadto zwrócono uwagę na nieuzasadnioną zwłokę w wysłaniu postanowienia nr [nr] z dnia 20.01.2020 r. (data sporządzenia pisma 20.01.2020 r. – data wysłania pisma 28.01.2020 r., tj. 8 dni).

Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości odpowiedzialność należy przypisać osobom nadzorującym realizację ww. działań oraz pracownikowi bezpośrednio zaangażowanemu w sprawę, tj.:

- Naczelnikowi Pierwszego Urzędu Skarbowego w Częstochowie pani Jadwidze Kozik;
- Zastępcy Naczelnika nadzorującemu Pion Poboru i Egzekucji panu Andrzejowi Biernatowi;
- Kierownikowi Działu Egzekucji Administracyjnej panu [imię];
- pracownikowi Działu Egzekucji Administracyjnej, kontrolerowi skarbowemu panu [imię];

W związku z wyżej opisanymi nieprawidłowościami wskazującymi na możliwość niedopełnienia obowiązków służbowych, o których mowa w art. 231 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1950 ze późn. zm.), na podstawie art. 53 ww. ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej przedmiotową kontrolę rozpoczętą w trybie uproszczonym zakończono w trybie zwykłym.

IV. Wnioski i polecenia pokontrolne.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie wystąpienia pokontrolnego, doręczonym dnia 06.08.2020 r., do którego Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Częstochowie pismem nr [] z dnia 24.08.2020 r. wniosła zastrzeżenia, które w jednym przypadku zostały uwzględnione w części. W związku z powyższym z trzeciego akapitu znajdującego się na stronie 12 Projektu wystąpienia pokontrolnego wykreślono zapis: „Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach”, pozostawiając zdanie w dalszej części bez zmian. W przypadku pozostałych uwag zastrzeżenia zostały oddalone. W piśmie nr [] z dnia 11.09.2020 r. Naczelnik Wydziału Kontroli Wewnętrznej przedstawił swoje stanowisko wobec złożonych zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem.

Przedstawiając powyższe wyniki kontroli, działając na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy o kontroli w administracji rządowej, polecam:

- przestrzegać art. 102 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 1427), tj. sprawując dozór nad zajęтыми ruchomościami przechowywać je z taką starannością, aby zapobiec ich uszkodzeniu, zniszczeniu lub zaginięciu;
- w przypadku przejmowania przez organ egzekucyjny dozoru nad zajęтыми ruchomościami pozostawiać je tylko w miejscach, w których istnieje możliwość faktycznego sprawowania nad nimi dozoru;
- w przypadku odbierania dozoru nad zajęтыми ruchomościami obligatoryjnie sporządzać Protokół odbioru ruchomości, którego wzór stanowi załącznik Nr 12 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 lipca 2020 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych w egzekucji należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1314);
- w trakcie prowadzonych postępowań, np. w celu ustalenia właściciela posesji bezwzględnie, w pierwszej kolejności, wykorzystywać dostępne organowi egzekucyjnemu bazy danych;
- w trakcie sprawowania dozoru nad zajęтыми ruchomościami stosować środki adekwatne do sprawy, które zapobiegną ich uszkodzeniu, zniszczeniu lub zaginięciu;
- przestrzegać treści punktu 13 części III Karty zakresu obowiązków i uprawnień Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Częstochowie, tj. obowiązkowo informować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach o ważnych zdarzeniach zaistniałych w toku wykonywanych czynności służbowych;
- w sporządzanych w trakcie prowadzenia postępowań dokumentach umieszczać zapisy zgodne ze stanem faktycznym sprawy;
- przestrzegać treści art. 44 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.), tj. nie doręczać ponownie adresatowi (do rąk własnych) pism doręczonych w trybie zastępczym, o którym mowa w ww. przepisie;
- przestrzegać art. 53 § 1 pkt 5, art. 67 § 4 oraz art. 99 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz. U. z 2020, poz. 1427), tj. w sporządzanych Protokołach zajęcia ruchomości uwzględniać rzeczywistą ilość

Sporządzili:
gł. ekspert skarbowy .
gł. ekspert skarbowy .
st. specjalista Służby Celno – Skarbowej